

Regeling Europese afvalstoffenlijst

27 maart 2002/DGM/SAS2002026861
Centrale Directie Juridische Zaken,
afdeling Wetgeving

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Gelet op beschikking nr. 2000/532/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 3 mei 2000 tot vervanging van beschikking 94/3/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende afvalstoffen en Beschikking 94/904/EG van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 226/3), zoals laatstelijk gewijzigd bij beschikking nr. 2001/573/EG van de Raad van de Europese Unie van 23 juli 2001 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG van de Commissie wat de lijst van afvalstoffen betreft (PbEG L 203/18) en op artikel 1.1, eerste, zesde en tiende lid, en 10.15 tot en met 10.17 jo. 21.6 van de Wet milieubeheer, artikel 3, eerste lid, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 en artikel 2, tweede lid, van het Bestrijdingsmiddelenbesluit;

Besluit:

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
afvalstoffenlijst: bijlage bij beschikking nr. 2000/532/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 3 mei 2000 tot vervanging van Beschikking 94/3/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende afvalstoffen en Beschikking 94/904/EG van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van

een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 226/3);
complementaire categorieën: indeling van een afvalstof in de afvalstoffenlijst in twee of meer categorieën waarbij aan de hand van de samenstelling of de fysische eigenschappen wordt bepaald of een afvalstof gevaarlijk dan wel niet-gevaarlijk is.
2. De tekst van de afvalstoffenlijst alsmede de tekst van de wijzigingen daarvan worden in de Staatscourant geplaatst.
3. Een wijziging in de bijlage bij de beschikking, genoemd in het eerste lid, gaat voor de toepassing van het eerste lid gelden met ingang van de dag waarop aan die wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

Artikel 2

Als afvalstoffen in de zin van artikel 1.1, zesde lid, van de Wet milieubeheer, worden aangewezen de stoffen, preparaten of andere producten, genoemd in de afvalstoffenlijst.

Artikel 3

1. Als gevaarlijke afvalstoffen in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, worden in ieder geval aangewezen de afvalstoffen die in de afvalstoffenlijst met een asterisk worden aangeduid.
2. Afvalstoffen die niet onder een in de lijst opgenomen categorie gerubriceerd kunnen worden, zijn gevaarlijke afvalstoffen indien deze een of meer eigenschappen als bedoeld in artikel 4 bezitten.

Artikel 4

1. Een afvalstof die in de afvalstoffenlijst is ingedeeld in complementaire categorieën wordt gerubriceerd onder de met een asterisk aangeduide categorie indien wordt vastgesteld dat de afvalstof een of meer eigenschappen bezit als bedoeld in bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad

van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377).

2. Een afvalstof bezit de eigenschappen, bedoeld in de onderdelen H3 tot en met H8, H10 en H11 van de bijlage, bedoeld in het eerste lid, indien deze een of meer van de volgende eigenschappen bezit:

- een vlammpunt $\leq 55^{\circ}\text{C}$,
 - een of meer als zeer vergiftig ingedeelde stoffen met een totale concentratie $\geq 0,1\%$,
 - een of meer als vergiftig ingedeelde stoffen met een totale concentratie $\geq 3\%$,
 - een of meer als schadelijk ingedeelde stoffen met een totale concentratie $\geq 25\%$,
 - een of meer als R 35 ingedeelde bijtende stoffen met een totale concentratie $\geq 1\%$,
 - een of meer als R 34 ingedeelde bijten de stoffen met een totale concentratie $\geq 5\%$,
 - een of meer als R 41 ingedeelde irriterende stoffen met een totale concentratie $\geq 10\%$,
 - een of meer als R 36, R 37 of R 38 ingedeelde irriterende stoffen met een totale concentratie $\geq 20\%$,
 - een stof waarvan bekend is dat ze kankerverwekkend is (categorie 1 of 2) met een concentratie $\geq 0,1\%$,
 - een stof waarvan bekend is dat ze kankerverwekkend is (categorie 3) met een concentratie $\geq 1\%$,
 - een als R60 of R61 ingedeelde voor de voortplanting vergiftige stof (categorie 1 of 2) met een concentratie $\geq 0,5\%$,
 - een als R62 of R63 ingedeelde voor de voortplanting vergiftige stof (categorie 3) met een concentratie $\geq 5\%$,
 - een als R 46 ingedeelde mutagene stof (categorie 1 of 2) met een concentratie $\geq 0,1\%$,
 - een als R 40 ingedeelde mutagene stof (categorie 3) met een concentratie $\geq 1\%$.
3. Bij het bepalen van de concentraties, bedoeld in het tweede lid, worden de gevolgen van het verdampen van een gevaarlijke stof of het verdunnen, vermengen of uitlogen van

een afvalstof, niet in aanmerking genomen.

4. Het derde lid is niet van toepassing indien een vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer of een ontheffing als bedoeld in artikel 10.63 van de Wet milieubeheer is verleend die mede betrekking heeft op het verdampen van een gevaarlijke stof of het verdunnen, vermengen of uitlogen van afvalstoffen.

Artikel 5

1. Bij het vaststellen of een afvalstof de in artikel 4 bedoelde eigenschappen bezit, wordt het tweede tot en met het vierde lid in acht genomen.

2. Afvalstoffen worden als volgt bemonsterd:

- a. afgewerkte olie volgens NEN-EN-ISO 3170: uitgave 1998,
- b. olie uit elektrische toestellen volgens NEN 10567: uitgave 1993,
- c. bitumen en teerproducten volgens NEN 3940: uitgave 1982,
- d. asbest in afval en puingranulaat volgens ontwerp NEN 5897: uitgave 1999,
- e. de overige afvalstoffen volgens NVN 5860: uitgave 1999.

3. De voorbehandeling van monsters geschiedt als volgt:

- a. monsters die worden ontsloten voor de bepaling van elementen worden behandeld volgens ontwerp NEN-EN 13657: uitgave 1999,
- b. monsters ter bepaling van overige organische en anorganische stoffen worden behandeld volgens NVN 5870: uitgave 1998.

4. De analyse van:

- a. asbest in afval en puingranulaat geschiedt volgens ontwerp NEN 5897: uitgave 1999,
 - b. het totaal PCB-gehalte in afgewerkte olie geschiedt volgens EN 12766-1: uitgave 2000 en wordt berekend volgens EN 12766-2: uitgave 2001,
 - c. het EOX-gehalte in afgewerkte olie geschiedt volgens NEN 7425: uitgave 1999,
 - d. overige stoffen geschiedt volgens ontwerp NEN 5878: uitgave 2001.
5. Met de methoden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, worden gelijkgesteld de methoden die volgens een wettelijk voorschrift zijn voorgescreven in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, en die ten minste gelijkwaardig zijn.

Artikel 6

De artikelen 4 en 5 zijn van overeenkomstige toepassing op de beoordeling, bedoeld in artikel 1.1, tiende lid, van de Wet milieubeheer.

Artikel 7

De Regeling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen wordt ingetrokken.

Artikel 8

De Regeling aanvulling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen wordt ingetrokken.

Artikel 9

De Regeling samenstelling, indeling, verpakking en etikettering bestrijdingsmiddelen wordt gewijzigd als volgt.

A

In artikel 1, eerste lid, komt de omschrijving van 'klein chemisch afval' te luiden: afvalstoffen die in kleine hoeveelheden vrijkomen en die in de Regeling Europese afvalstoffenlijst worden aangewezen als gevaarlijke afvalstoffen, alsmede de daarmee naar aard en samenstelling vergelijkbare huishoudelijke afvalstoffen.

B

Artikel 8a, derde lid, onderdeel b, komt te luiden:
b. het een product betreft, dat in de afvalfase in de Regeling Europese afvalstoffenlijst niet is aangewezen als gevaarlijke afvalstof, of.

Artikel 10

De Regeling verwijdering PCB's wordt gewijzigd als volgt.

A

In artikel 2.2, eerste lid, wordt 'de methode voor het vaststellen van het gehalte aan polychloorbifenylen, genoemd in de Regeling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen' vervangen door: EN 12766-1: uitgave 2000.

B

In artikel 4.1, vierde lid, wordt 'de methode voor het vaststellen van het gehalte aan polychloorbifenylen, genoemd in de Regeling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen' vervangen door: EN 12766-1: uitgave 2000.

Artikel 11

1. Voor de toepassing van het begrip 'gevaarlijke afvalstoffen' in voorschriften die zijn verbonden aan een

vergunning als bedoeld in het tweede lid, dan wel in beperkingen of voorwaarden waaronder een zodanige vergunning is verleend, worden tot 1 januari 2003 of, zoveel eerder als de wijziging van de vergunning of de beschikking op de aanvraag in werking is getreden, als gevaarlijke afvalstoffen aangemerkt, de afvalstoffen die onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling als zodanig waren aangewezen.

2. Het eerste lid is van toepassing op vergunningen als bedoeld in artikel

8.1 van de Wet milieubeheer die onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling golden en waarvoor het bevoegd gezag voor dat tijdstip in verband met de aanpassing van die vergunning aan de bepalingen van deze regeling:

- a. een kennisgeving als bedoeld in artikel 3:30 van de Algemene wet bestuursrecht heeft gedaan;
- b. een ontvankelijke aanvraag heeft ontvangen.

3. Indien als gevolg van de inwerkingtreding van deze regeling ingevolge artikel 8.23 van de Wet milieubeheer of hoofdstuk 3 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer een ander orgaan dan voorheen bevoegd is tot aanpassing als bedoeld in het tweede lid, is het eerste lid van toepassing indien dit orgaan de kennisgeving of de aanvraag, bedoeld in het tweede lid, onder a of b, binnen vier weken na het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling heeft gedaan, respectievelijk heeft ontvangen.

Artikel 12

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop artikel I, onderdeel A, van de wet van 21 juni 2001 tot wijziging van de Wet milieubeheer (structuur beheer afvalstoffen) (Stb. 346) in werking treedt.

Artikel 13

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling Europese afvalstoffenlijst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 27 maart 2002.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J.P. Pronk.

Toelichting Algemeen <i>1 Inleiding</i> Deze regeling strekt tot implementatie van beschikkingen van de Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie met de nrs. 2000/532/EG, 2001/118/EG, 2001/119/EG en 2001/573/EG betreffende de lijst van afvalstoffen. De officiële titels van deze beschikkingen luiden: – Beschikking nr. 2000/532/EG van de Commissie houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad betreffende afvalstoffen en beschikking nr. 94/904/EG van de Raad tot vaststelling van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van richtlijn 91/689/EEG van de Raad betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 226/3), – Beschikking nr. 2001/118/EG van de Commissie van 16 januari 2001 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG betreffende de lijst van afvalstoffen (PbEG L 47/32), – Beschikking nr. 2001/119/EG van de Commissie van 22 januari 2001 houdende wijziging van Beschikking 2000/532/EG tot vervanging van Beschikking 94/3/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad betreffende afvalstoffen en Beschikking 94/904/EG van de Raad tot vaststelling van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Richtlijn 91/689/EEG van de Raad betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 47/32), – Beschikking nr. 2001/573/EG van de Raad van de Europese Unie van 23 juli 2001 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG van de Commissie wat de lijst van afvalstoffen betreft (PbEG L 203/18). De basis voor de bovenstaande beschikkingen is gelegen in een tweetal richtlijnen, te weten richtlijn nr. 75/442/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen (PbEG L 194/47), zoals sindsdien gewijzigd, ook wel de Kaderrichtlijn afvalstoffen genoemd, en richtlijn nr.	91/689/EEG van de Raad van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377/20), zoals sindsdien gewijzigd. Op basis van de Kaderrichtlijn wordt door de Commissie een lijst van afvalstoffen opgesteld. Richtlijn nr. 91/689/EEG geeft het kader voor de aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen, waarbij aansluiting is gezocht bij de systematiek voor de aanwijzing van gevaarlijke stoffen en preparaten. De Europese beschikkingen worden omgezet in Nederlands recht door middel van deze ministeriële regeling. De omzetting in Nederlands recht vereist tevens een aantal wijzigingen van bestaande ministeriële regelingen die verband houden met de Europese afvalstoffenlijst, intrekking van de Regeling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (Raga) en intrekking van de Regeling aanvulling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (Raaga). Tegelijkertijd wordt bij algemene maatregel van bestuur het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (Baga) ingetrokken en een aantal aanpassingen doorgevoerd die verband houden met de invoering van de Europese afvalstoffenlijst in bestaande algemene maatregelen van bestuur. De nieuwe afvalstoffenlijst vervangt zowel de zogenaamde Europese afvalcatalogus (vastgesteld bij beschikking nr. 94/3/EG van de Commissie van 20 december 1993 houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn nr. 75/442 EEG van de Raad betreffende afvalstoffen (PbEG L 5)), waarin afvalstoffen zijn opgenomen, als de Europese lijst van gevaarlijke afvalstoffen (vastgesteld bij beschikking nr. 94/904/EG van de Raad van 22 december 1994 tot vaststelling van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Richtlijn 91/689/EEG betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 356)). Er is dus thans sprake van één Europese lijst waarin zowel de gevaarlijke als de niet-gevaarlijke afvalstoffen zijn vermeld. Opneming van een stof, preparaat of ander product in de lijst betekent niet dat er onder alle omstandigheden sprake is van een afvalstof. Dat is alleen het geval wanneer aan de definitie van afvalstof in artikel 1, onder a, van richtlijn nr. 75/442/EEG,	respectievelijk artikel 1.1, eerste lid, van Wet milieubeheer is voldaan: de houder dient zich van de stof, het preparaat of het product te ontdoen, voornemens te zijn zich hiervan te ontdoen dan wel te moeten ontdoen. <i>2 Uitgangspunten bij de omzetting</i> De Commissiebeschikking wordt zowel qua vorm als qua systematiek strikt, dat wil zeggen zonder inhoudelijke wijzigingen, omgezet. Hiermee komt een einde aan de situatie dat de Nederlandse wijze van aanwijzen van gevaarlijke afvalstoffen afwijkt van de Europese systematiek. Per saldo kwamen beide systemen wel tot een vergelijkbaar resultaat. Hoewel Nederland bevoegd is verdergaande beschermingsmaatregelen te treffen, wordt daarvan vooralsnog afgezien en wel om de volgende redenen. De aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen is in de Commissiebeschikking gebaseerd op een al langer bestaand, breed gedragen en wetenschappelijk verantwoord systeem ter bepaling van de risico's van stoffen en preparaten. Voorts is met de totstandkoming van het Commissiebesluit het aantal gevaarlijke afvalstoffen, mede op voorstel van Nederland, aanzienlijk uitgebreid zowel ten opzichte van de oude Europese lijst van gevaarlijke afvalstoffen als ten opzichte van het Baga. Nu de aanwijzingssystematiek en de lijst tot stand zijn gekomen op basis van algemene overeenstemming in Europa, zou voor een eventuele afwijking slechts aanleiding zijn indien daarvoor gewichtige redenen aanwezig zijn, die hun oorsprong vinden in een specifiek Nederlandse situatie. Daarbij komt dat door rechtstreeks om te zetten de Europese doelstelling, te weten de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen met betrekking tot afvalstoffen in de verschillende lidstaten, wordt gediend. <i>3 Belangrijkste verschillen tussen Baga en deze regeling.</i> <i>3.1 Aanwijzing van gevaarlijke én niet-gevaarlijke afvalstoffen.</i> Het eerste belangrijke verschil is dat de aanwijzing van niet gevaarlijke afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen in één regeling plaatsvindt.
--	--	---

Uiteraard komen met de omzetting van de (Europese) afvalstoffenlijst de lijst van processen, de stoffenlijst en de lijst van uitzonderingen van het Baga te vervallen, waarmee het aantal in gebruik zijnde afvalstoffencodelijsten is verminderd.

3.2 Gewijzigde aanwijzingssystematiek

Het tweede belangrijke verschil betreft de methode die moet worden gehanteerd om te bepalen of er sprake is van gevaarlijk afval. De aanwijzingssystematiek van het Baga was drieledig. De processenlijst bevatte een lijst van afvalstoffen die per definitie gevaarlijke afvalstoffen waren. Wanneer een afvalstof niet in de processenlijst voorkwam, diende nagegaan te worden of in de afvalstof stoffen aanwezig waren, die de in de stoffenlijst van het Baga opgenomen concentratiegrenswaarden overschreden. Voorts gold een bijlage met uitzonderingen, die betrekking hadden op de afvalstoffen die op grond van de overschrijding van de concentratiegrenswaarden van de stoffenlijst in principe de kwalificatie gevaarlijk afval hadden.

De aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen in de Europese afvalstoffenlijst, en dus ook in deze regeling, vertoont vele gelijkenissen met de systematiek voor het indelen van stoffen en preparaten zoals deze is vervat in richtlijn nr. 67/548/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PbEG L 196) (hierna: stoffenrichtlijn) en richtlijn nr. 88/379/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 7 juni 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke preparaten (PbEG L 187) (hierna: preparatenrichtlijn), inclusief de latere wijzigingen daarvan.

Voor de indeling van afvalstoffen is door de Commissie het volgende algemene beginsel gehanteerd: elke stof die overeenkomstig de stoffenrichtlijn als gevaarlijk wordt ingedeeld, is in het afvalstadium ook als gevaarlijk afval aangewezen. Hetzelfde beginsel geldt voor preparaten als omschreven

in de preparatenrichtlijn. In de Commissiebeschikking zijn daarom verwijzingen naar waarschuwingssymbolen, de zogenaamde R-zinnen en termen uit de stoffenrichtlijn opgenomen, en zijn de concentratiegrenswaarden ontleend aan de preparatenrichtlijn.

Veel afvalstoffen zijn op grond van de criteria in artikel 2 van de Commissiebeschikking door de Commissie aangewezen als gevaarlijk afval. Deze zijn op de afvalstoffenlijst door middel van een asterisk (*) aangeduid als gevaarlijk afval. Deze afvalstoffen zijn per definitie gevaarlijk. Een nadere beoordeling van de afvalstof is niet nodig; er kan worden vertrouwd op de juiste classificatie. Dit neemt niet weg dat het mogelijk is dat in uitzonderlijke gevallen wordt aangetoond dat in een concrete situatie de afvalstof, ondanks de classificatie als gevaarlijk afval, toch geen van de gevaarseigenschappen bezit. In dat geval kan door de Minister een zogenaamde afwijklingsverklaring worden afgegeven (op grond van artikel 1.1, tiende lid, van de Wet milieubeheer, zie ook onder 4).

Het gebruik van de criteria (in artikel 2 van de Commissiebeschikking, die zijn overgenomen in artikel 4 van deze regeling) is wel aan de orde in de gevallen waarin afvalstoffen worden omschreven met behulp van complementaire categorieën. In sommige gevallen kunnen afvalstoffen gevaarlijk of niet-gevaarlijk zijn naargelang de specifieke omstandigheden waarin zij zijn ontstaan. In de lijst komt dit tot uitdrukking door het gebruik van twee afvalcategorieën, een voor gevaarlijk afval en een voor niet-gevaarlijk afval. Een voorbeeld is 'afvalcategorie nummer x: slib van afvalwaterbehandeling ter plaatse dat gevaarlijke stoffen bevat' (gevaarlijk) naast 'niet onder x vallend slib van afvalwaterbehandeling ter plaatse (niet-gevaarlijk)'. Een en ander impliceert dat het afval in kwestie alleen als gevaarlijk is aangewezen indien het gehalte aan gevaarlijke stoffen (in gewichtsprocent) zodanig is dat het afval een of meer in bijlage III van richtlijn nr. 91/689/EEG opgesomde eigenschappen heeft. Wat de kenmerken H3 tot en met H8, H10 en H11 betreft, zijn de grenswaarden, genoemd in artikel 2 van de Commissiebeschikking (artikel 4 van deze regeling), van toepassing. Voor de

kenmerken H1, H2, H9, H12 tot en met H14 bevat de Commissiebeschikking op dit moment geen specificaties.

Naast de complementaire categorie die uit twee afvalcategorieën bestaat, kent de afvalstoffenlijst ook verder uitgesplitste afvalcategorieën die complementair zijn. Een voorbeeld hiervan is de volgende opsomming in het hoofdstuk afval van anorganisch chemische processen:

metaalhoudend afval (voorzover niet vallend onder de bereiding formulering levering en gebruik van zouten en hun oplossingen en metaaloxiden). De afvalcategorie arseenhoudend afval 06 04 03* wordt genoemd naast de categorie kwikhoudend afval 06 04 04*, naast de categorie afval dat andere zware metalen bevat 06 04 05*. In dit geval heeft de Commissie ervoor gekozen als omschrijving van de categorie die complementair is aan de drie voornoemde omschrijvingen te kiezen '06 04 99 niet elders (in deze paragraaf) genoemd afval' (niet gevaarlijk).

In de samen met deze regeling gepubliceerde lijst is dit verduidelijkt door bij iedere complementaire categorie tussen de code en de omschrijving van de afvalstof in een aparte kolom een 'c' te plaatsen. In dezelfde kolom is door het aanbrengen van een dikker omlijnd kader aangegeven welke complementaire categorieën bij elkaar horen. Voor een verdere toelichting op het begrip complementaire categorieën wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.

3.3 Gevolgen van de gewijzigde aanwijzingssystematiek

De gewijzigde aanwijzingssystematiek leidt tot een beperkt aantal wijzigingen in de kwalificatie van afvalstoffen. Bepaalde afvalstoffen die op grond van het Baga gevaarlijke afvalstoffen waren, zijn geen gevaarlijke afvalstoffen in de Europese afvalstoffenlijst en omgekeerd. Deze verschillen ontstaan deels door de andere systematiek, deels door de afwijkende benoeming van afvalstoffen.

Daar waar de Europese aanwijzingssystematiek een getrapte aanwijzing kent (insteek is het proces en vervolgens de toepassing van criteria van de stoffenrichtlijn en de preparatenrichtlijn), bestond het Baga uit een drietal separate onderdelen (processenlijst, stoffen en uitzonderingen). Met name

rond de classificatie op grond van de stoffen bestaan verschillen. De concentratiegrenzen in de Commissiebeschikking zijn anders (veelal hoger) dan de concentratiegrenzen in het Baga. Afgezien hiervan zijn de omschrijvingen in de Europese afvalstoffenlijst en in het Baga niet altijd even specifiek: een omschrijving in het Baga kan worden ondergebracht onder meer dan een afvalstroom van de Europese afvalstoffenlijst en vice versa.

Van de afvalstromen (gebaseerd op afvalstromen in de processen- en uitzonderingenlijst), die op grond van het Baga zijn aangewezen als gevaarlijke afvalstof of niet-gevaarlijke afvalstof, behoudt 52% in de Europese afvalstoffenlijst dezelfde status. Van de afvalstromen die in het Baga zijn aangewezen als gevaarlijk afval, is 35% in de Europese afvalstoffenlijst, afhankelijk van de samenstelling van de afvalstof, gevaarlijk afval of niet gevaarlijk afval. Van de afvalstromen verandert 9% van de status niet-gevaarlijk afval naar een afvalstof die afhankelijk van de samenstelling gevaarlijk dan wel niet-gevaarlijk afval is, zonder dat verder onderzoek naar de samenstelling nodig is. De resterende 4% verandert van gevaarlijk afval op grond van het Baga naar niet gevaarlijk in de Europese afvalstoffenlijst. Daarnaast zijn er enkele afvalstromen die wel voorkomen in het Baga, maar niet in de Europese afvalstoffenlijst.

3.4 Opzet van de lijst

Op de Europese afvalstoffenlijst zijn ruim 800 afvalstoffen gedefinieerd, verdeeld over 20 hoofdstukken. De hoofdstukindeling en subhoofdstukindeling zijn in het algemeen gebaseerd op de herkomst (productieproces) van de afvalstoffen.

Per subhoofdstuk worden de verschillende soorten afvalstoffen in de Europese afvalstoffenlijst gedefinieerd door een code van zes cijfers, gevolgd door een omschrijving van de afvalstof. De eerste twee cijfers van de afvalstoffencode verwijzen naar een proces, de volgende twee cijfers naar een deelproces en de laatste twee cijfers naar een afvalstof, afkomstig uit dat deelproces.

De gevaarlijke afvalstoffen zijn in de Europese afvalstoffenlijst aangeduid door het plaatsen van een asterisk (*) achter de zes cijfers van de afval-

stoffencode. Sommige afvalstoffen komen in de Europese afvalstoffenlijst voor als gevaarlijke afvalstof en als niet-gevaarlijke afvalstof (zogenoemde complementaire categorieën).

Behoudens de in paragraaf 3.2 beschreven koppeling met de stoffenrichtlijn en de preparatenrichtlijn verschilt de Commissiebeschikking van het Baga doordat daarin, in tegenstelling tot in het Baga, geen stoffenlijst met concentratiegrenswaarden voorkomt. Ook kent de Commissiebeschikking geen lijst met uitzonderingen.

4 Afwijken van de lijst

De Commissiebeschikking voorziet in de mogelijkheid dat de lidstaten in uitzonderlijke gevallen op basis van schriftelijk bewijsmateriaal beslissen dat de op de Europese afvalstoffenlijst als gevaarlijk aangeduide afvalstof geen van de in bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG betreffende gevaarlijke afvalstoffen vermelde eigenschappen bezit en derhalve niet gevaarlijk is, dan wel andersom een op de Europese afvalstoffenlijst als niet-gevaarlijk aangeduide afvalstof een van de gevaarseigenschappen wel bezit en om die reden wel een gevaarlijke afvalstof is. Deze bevoegdheid is vastgelegd in de Wet milieubeheer in artikel 1.1, tiende lid.

De Raga kende de figuur van de uitzonderingsverklaring. De bevoegdheid tot het afgeven van deze verklaring lag in handen van het college van gedeputeerde staten.

De strekking van de door de Commissie gegeven afwijkingsbevoegdheid is vergelijkbaar met de uitzonderingsverklaring. Het besluit wordt genomen op basis van door de houder ten aanzien van een specifieke afvalstof, afkomstig uit een bepaalde inrichting, en een specifiek proces aangedragen bewijsmateriaal. De Europese afvalstoffenlijst, inclusief de daarin opgenomen kwalificatie van de afvalstof, blijft daarbij ongewijzigd. De toetsing of een afwijkingsverklaring zal worden afgegeven, wordt nu verricht door de minister. Deze hanteert de criteria van artikel 4.

De afwijkingsverklaringen worden door de lidstaten aan de Commissie medegedeeld. Periodiek beziet de Commissie of de lijst van afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen naar aanleiding van de meldingen aanpassing behoeft.

Indien de Commissie besluit om de beslissing van een lidstaat niet te volgen eindigt daarmee de afwijkende kwalificatie van de afvalstof.

Gegeven het feit dat de afwijkingsverklaringen moeten worden gemeld aan de Commissie en de verwachting dat afwijking van de Europese afvalstoffenlijst slechts in een beperkt aantal gevallen aan de orde zal zijn, is er voor gekozen de bevoegdheid tot afgifte van de verklaring te verlenen aan de minister. Een en ander, zoals eerder gezegd, is geregeld in artikel 1.1, tiende lid, van de Wet milieubeheer.

Ter illustratie het volgende voorbeeld. Wanneer er sprake is van kwikhoudend afval, afkomstig van de zuivering van aardgas, wordt dit afval ingedeeld onder code 05 07 01*.

Wanneer in een bepaalde partij het kwikgehalte zo laag is dat er geen sprake meer is van een gevaarseigenschap als bedoeld in bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG, mag de afvalstof niet worden ondergebracht onder code '05 07 99 niet elders genoemd', maar moet een afwijkingsverklaring aan de minister worden gevraagd, om de afvalstof als niet-gevaarlijk te laten beschouwen.

Bij het opstellen van de lijst is er naar gestreefd de opsomming van voorkomende afvalstromen per bedrijfsproces zo volledig mogelijk te maken. De kwalificatie 'gevaarlijk' of 'niet-gevaarlijk' is daarbij verleend op basis van een beoordeling door deskundigen. Het is niet aannemelijk dat een op de lijst beschreven afvalstof bij hernieuwde beoordeling anders wordt gekwalificeerd. De verwachting is dan ook dat van de bevoegdheid tot het verlenen van een afwijkingsverklaring weinig gebruik zal behoeven te worden gemaakt.

Wanneer de minister tot het geven van een afwijkingsverklaring besluit, bevat de verklaring een beschrijving van de specifieke afvalstroom.

Afhankelijk van de kring van belanghebbenden vindt publicatie in de Staatscourant plaats of wordt het besluit gezonden aan degene die de verklaring heeft aangevraagd. De geldigheidsduur van het besluit wordt beperkt in die zin dat het besluit zal vermelden dat het vervalt zodra de Commissie hieromtrent heeft besloten en dit besluit kenbaar is gemaakt aan de houder van de verklaring.

Alle besluiten worden namelijk, inge-

volge de eerder genoemde communautaire verplichting, gemeld aan de Europese Commissie. De Commissie kan verschillende beslissingen nemen. Zo kan de Commissie besluiten dat de lidstaat ten onrechte een afwijzingsverklaring heeft verleend. Wanneer de Commissie echter van mening is dat de beoordeling van de lidstaat juist is, zal aanpassing van de lijst volgen door het plaatsen dan wel verwijderen van de asterisk achter de betreffende code of door het opnemen van een nieuwe code. Ten slotte kan de Commissie besluiten een 'complementaire vermelding' op te nemen.

5 Wijzigingen bevoegd gezag/wijziging bestuurslast

Als gevolg van de invoering van de Europese afvalstoffenlijst treedt een beperkte wijziging op in de indeling van gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen. Deze verschuiving kan tot gevolg hebben dat bedrijven die thans onder de werking van algemene regels vallen (de bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de algemene maatregelen van bestuur op basis van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer) vergunningplichtig worden en vice versa. Of er al dan niet sprake is van het be- of verwerken van gevaarlijke afvalstoffen is als regel bepalend voor de vraag of de gemeente dan wel de provincie bevoegd is tot het afgeven van een milieuvergunning. Dit is geregeld in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Een andere kwalificatie van de te be- of verwerken afvalstof kan er dus toe leiden dat een inrichting onder een ander bevoegd gezag komt te vallen. Bij de voorbereiding van het besluit zijn ook de provincies en gemeenten betrokken. Bij die voorbereiding is gebleken dat een dergelijke verschuiving van bevoegd gezag slechts bij hoge uitzondering zal voorkomen. In het algemeen kan worden geconstateerd dat, behoudens de eventueel noodzakelijke aanpassing van bestaande vergunningen die tijdelijk tot extra inspanning van het bevoegd gezag leiden, er in dit opzicht hooguit sprake is van een heel beperkte verschuiving van de bestuurslast, niet van een verzwaring.

Ook de wijzigingen die optreden in de verplichting tot het voorafgaand

aan de vergunningverlening opstellen van een milieueffectrapport (artikel 7.2 Wet milieubeheer) of het verkrijgen van een verklaring van geen bedenkingen van de minister (artikel 8.35 van de Wet milieubeheer) blijken uiterst beperkt.

6 Administratieve lasten.

De Europese afvalstoffenlijst brengt een nieuwe codering van de afvalstoffen met zich. De nieuwe afvalstoffencodes vervangen de procesnummers van het Baga en de codes van de Nederlandse afvalstoffencodelijst die tot op heden in gebruik waren. Er is dus sprake van een vermindering van het aantal te hanteren lijsten.

In de vergunning voor onder andere de afval be- en verwerkingsinrichtingen wordt gebruik gemaakt van de Nederlandse afvalstoffencodelijst. Invoering van de afvalstoffenlijst kan derhalve, ter voorkoming van onduidelijkheid omtrent de reikwijdte van de vergunning en de vergunningvoorschriften, nopen soms tot wijziging van vergunningen of de op basis van de vergunning geldende bepalingen (in het bijzonder de acceptatie- en registratievoorschriften) door het bevoegd gezag.

De bedrijven en de bevoegde overheden zullen eenmalig de omslag naar de nieuwe codering moeten maken. De meeste van de betrokken bedrijven hebben slechts met enkele soorten afvalstoffen te maken. De kosten voor die bedrijven zullen dan ook beperkt zijn.

Ten behoeve van de invoering van de Europese afvalstoffenlijst is een handreiking opgesteld. Als onderdeel van die invoering zijn transponeringstabellen opgesteld. Aan de hand van deze tabellen kan in de praktijk worden nagezocht welke codes van een aantal in gebruik zijnde lijsten gekoppeld kunnen worden aan een bepaalde afvalstof. Deze transponeringstabellen hebben betrekking op de Europese afvalstoffenlijst, het Baga, de Nederlandse afvalstoffencodelijst, de groene, oranje en rode lijst van verordening (EEG) nr. 259/93 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (PbEG L 30), de A- en B-lijst in het kader van het Verdrag van Bazel, alsmede

de lijsten die ten behoeve van scheepsafvalstoffen worden gehanteerd.

7 Voorbereiding van de regeling.

Bij de voorbereiding van deze regeling zijn de relevante overheden en bedrijven betrokken geweest. Gelijktijdig met deze regeling zijn een tweede regeling en een algemene maatregel van bestuur in procedure gebracht. De tweede ministeriële regeling betreft de indeling in categorieën afgewerkte olie en houdt verband met de aanpassing van de regelgeving die noodzakelijk is als gevolg van het intrekken van het Baga. Met een algemene maatregel van bestuur wordt het Baga ingetrokken en worden andere algemene maatregelen van bestuur aangepast aan de invoering van de afvalstoffenlijst. Beide regelingen en het besluit zijn in interdepartementaal overleg besproken.

De regeling Europese afvalstoffenlijst en het besluit zijn vanwege de onderlinge samenhang gelijktijdig aangeboden aan de Kamers der Staten-Generaal en zullen ook gelijktijdig in werking treden.

8 Verdere opmerkingen

Kca uit huishoudens en kga van bedrijven

Op grond van artikel 1, vijfde lid, van richtlijn nr. 91/689/EEG gelden de bepalingen van de richtlijn niet voor huishoudelijk afval. Met andere woorden huishoudelijk afval en componenten van huishoudelijk afval, inclusief het kca, zijn geen gevaarlijke afvalstoffen. In het Baga was dit aldus geïmplementeerd dat de nog niet ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen die als gevolg van de stoffenlijst werden aangewezen tot gevaarlijk afval, in artikel 4, eerste lid, weer werden uitgezonderd. Een dergelijke constructie is thans niet meer noodzakelijk omdat in de Europese afvalstoffenlijst de (nog) niet ingezamelde fracties van huishoudelijk afval niet worden aangewezen als gevaarlijke afvalstoffen. Hoofdstuk 20 van de afvalstoffenlijst draagt als titel 'Stedelijke afval (Huishoudelijk afval en soortgelijk bedrijfsafval, industrieel afval en afval van instellingen) inclusief gescheiden ingezamelde fracties'. De titel van het

subhoofdstuk luidt 'gescheiden ingezamelde fracties (exclusief 15 01)'. Vervolgens is onder de zescijferige codes een groot aantal afvalstoffen/voorwerpen opgenomen die tot het kca van huishoudens dan wel het kga van bedrijven behoren. De aanwijzing tot gevaarlijke afvalstof blijft derhalve uitsluitend beperkt tot de ingezamelde fracties. Het huishoudelijk afval dat nog niet is ingezameld, wordt als afvalstof aangewezen onder code 20 03 01: gemengd gemeentelijk afval. Het nog niet ingezamelde klein gevaarlijk afval (kga) van bedrijven, industrieën en instellingen wordt in diverse andere hoofdstukken aangewezen als niet-gevaarlijke afvalstof, respectievelijk gevaarlijke afvalstof.

Afvalwater

Het Baga kende in Bijlage II een speciale regeling ten behoeve van afvalwater. Bepaald was dat voorzover het waterhoudende afvalstoffen betreft, de concentratiegrenzen uit de stoffenlijst werden betrokken op het droge stofgehalte voorzover dit gehalte 0,1 gewichtsprocent of meer bedroeg. Indien het gehalte aan droge stof kleiner was dan 0,1 gewichtsprocent, werden de concentratiegrenzen, verkleind met een factor duizend, betrokken op de gehele partij, dus inclusief het water. Een dergelijke regeling ontbreekt in de afvalstoffenlijst.

In de afvalstoffenlijst is een apart hoofdstuk gewijd aan 'waterige vloeibare afvalstoffen'. De term afvalwater komt in de afvalstoffenlijst niet voor. Een deel van deze waterige vloeibare afvalstoffen wordt aangewezen als gevaarlijk afval (complementaire categorie). De concentratiegrenzen voor de in dit verband relevante stoffen liggen in de afvalstoffenlijst veelal hoger dan in het Baga, hetgeen betekent dat afvalwater na inwerkingtreding van de regeling minder vaak als gevaarlijk afval zal worden beschouwd. Milieuhygiënisch gezien zijn er echter nauwelijks gevolgen te verwachten. De meeste milieubelastende lozingen van afvalwater op het riool en de lozing op het oppervlaktewater worden door de waterkwaliteitsbeheerders beoordeeld op grond van het specifieke afwegingskader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Mogelijk heeft de wijziging wel gevol-

gen voor de vergunning van bedrijven die afvalwater, afkomstig van buiten de inrichting, be- of verwerken.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Met de afvalstoffenlijst wordt bedoeld op de bijlage bij beschikking nr. 2000/532/EG. Er wordt dynamisch naar deze bijlage verwezen. Bij het in werking treden van deze regeling gaat het dus om de tekst van de bijlage, zoals deze luidt na de wijziging bij beschikking nr. 2001/118/EG van de Commissie van 16 januari 2001, de wijziging bij beschikking nr. 2001/119/EG van de Commissie van 22 januari 2001 en de wijziging bij beschikking nr. 2001/573/EG van de Raad van de Europese Unie betreffende de lijst van afvalstoffen. De wijzigingen werken door in de Nederlandse rechtsorde met ingang van de dag waarop aan het communautaire besluit uitvoering dient te zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekend gemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld. Ten behoeve van de kenbaarheid zal de afvalstoffenlijst, voor de eerste keer bij de publicatie van deze regeling en nadien na ieder wijzigingsbesluit, worden gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant.

Voor een nadere uiteenzetting over het begrip 'complementaire categorieën' wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.

Artikel 2

Ingevolge artikel 1.1, zesde lid, van de Wet milieubeheer wordt bij ministeriële regeling aangegeven welke stoffen in ieder geval worden aangemerkt als afvalstoffen, indien de houder zich daarvan ontdoet, voornemens is zich daarvan te ontdoen of zich daarvan moet ontdoen. De aanwijzing, die geschiedt door middel van deze regeling, heeft derhalve tot gevolg dat de daarin genoemde stoffen afvalstoffen zijn, indien zich de in die bepaling aangegeven omstandigheden voordoen, dat wil zeggen: indien de houder zich daarvan ontdoet, voornemens is zich daarvan te ontdoen of zich daarvan moet ontdoen. In artikel 2 is dat tot uitdrukking gebracht door te verwijzen naar artikel 1.1, zesde lid, van de wet.

De lijst is niet limitatief. Ook stoffen,

preparaten of producten die niet onder de lijst kunnen worden gebracht maar waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen dan wel zich moet ontdoen, zijn afvalstoffen.

Binnen de subhoofdstukken is in de lijst voorzien in restcategorieën. Ieder subhoofdstuk met een viercijferige code waarin de hoofdstukken zijn onderverdeeld, bevat als laatste vermelding een '99' code: niet elders genoemd afval. Hieronder vallen de afvalstoffen die wel vrijkomen binnen de bedrijfsactiviteit, genoemd in de hoofdstukbeschrijving (tweecijferige code) en het subhoofdstuk (viercijferige code), maar die niet passen binnen de beschrijvingen die achter de zescijferige codes zijn opgenomen.

De Europese afvalstoffenlijst bestaat uit twee delen, een inleiding en de hoofdstukken met daarin de opsomming van afvalstoffen. De inleidende bepalingen beschrijven het karakter van de lijst en benadrukken dat opname in de lijst niet betekent dat dit materiaal onder alle omstandigheden een afvalstof is. Of een stof een afvalstof is wordt – zoals eerder in deze toelichting gezegd – niet bepaald door het feit dat de stof is beschreven in de lijst, maar wordt bepaald door de definitie van het begrip afvalstof. In het Nederlandse recht is de definitie van afvalstof in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer opgenomen. Primair is derhalve de vraag aan de orde of de houder zich van een stof, preparaat of ander product ontdoet, voornemens is zich ervan te ontdoen of zich ervan moet ontdoen. Is dit het geval, dan is er sprake van een afvalstof.

Voorts vermeldt de inleiding dat de verschillende afvalstoffen in de lijst volledig worden gedefinieerd door de code van zes cijfers voor de afvalstoffen en de code van twee en vier cijfers boven de hoofdstukken. De inleiding op de lijst schrijft voor dat bij het zoeken naar de passende beschrijving een specifieke volgorde van hoofdstukken moet worden gehanteerd. Dit houdt in dat een afvalstof als volgt in de afvalstoffenlijst kan worden opgezocht:

1. Zoek de herkomst van de afvalstof op in de hoofdstukken 01 tot en met 12 of 17 tot en met 20 en bepaal de bijbehorende code van zes cijfers voor de afvalstof (met uitzondering van de

codes in de hoofdstukken die op 99 eindigen).

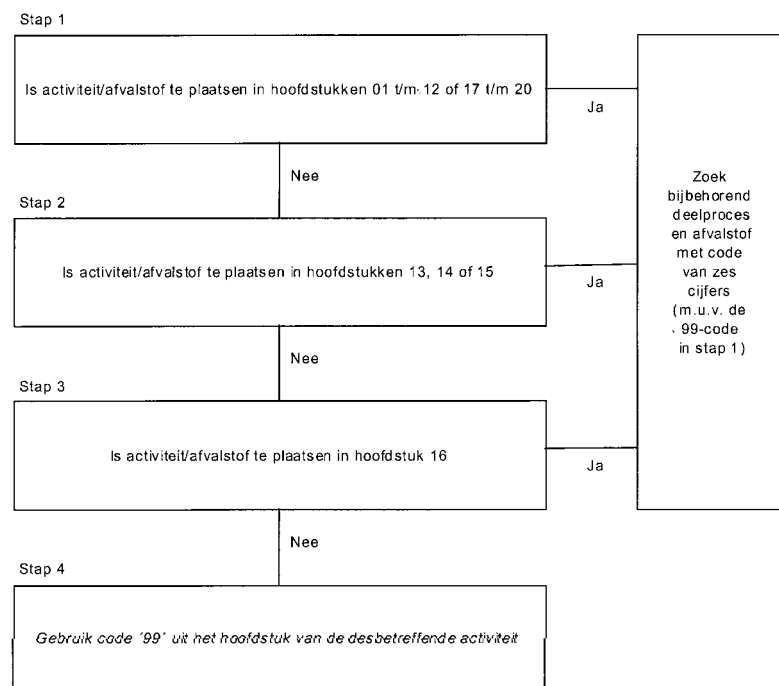
NB: De activiteiten in een specifieke installatie kunnen onder verschillende hoofdstukken vallen. Zo zijn de afvalstoffen van een autofabriek afhankelijk van de processtap te vinden in hoofdstuk 12 (afval van de machinale bewerking en oppervlaktebehandeling van metalen), hoofdstuk 11 (anorganisch metaalhoudend afval van de behandeling en coating van metalen) en hoofdstuk 08 (afval van het gebruik van coatings).

2. Als er in de hoofdstukken 01 tot en met 12 of 17 tot en met 20 geen geschikte afvalstoffencode kan worden gevonden, moet er in de hoofdstukken 13, 14 en 15 worden gezocht om de code van de afvalstof te bepalen.

3. Als geen van deze afvalstoffencodes van toepassing is, moet de bepaling van de afvalstoffencode aan de hand van hoofdstuk 16 gebeuren.

4. Als de afvalstof ook niet in hoofdstuk 16 onder te brengen is, moet de code "99" (niet elders genoemd afval) worden gebruikt in het deel van de lijst dat overeenkomt met de bij de eerste stap bepaalde activiteit (hoofdstukken 1 t/m 12 en 17 t/m 20).

Grafisch kan dit als volgt worden weergegeven.

De inleiding bevat bovendien een aantal definities die bepalend zijn voor de werking en het gebruik van de lijst.

Zo bepaalt punt 5 van de inleiding dat onder 'gevaarlijke stof' wordt verstaan: elke stof die overeenkomstig richtlijn nr. 67/548/EEG als gevaarlijk is of zal worden ingedeeld.

Onder 'zwaar metaal' wordt verstaan: elke verbinding van antimoon, arseen, cadmium, chroom(VI), koper, lood, kwik, nikkel, seleen, telluur, thallium en tin, met inbegrip van deze metalen in metallische vorm, voorzover deze als gevaarlijke stof zijn ingedeeld.

Artikel 3

In het eerste lid worden alle afvalstoffen die op de afvalstoffenlijst met een asterisk (*) zijn aangeduid aangewezen als gevaarlijke afvalstoffen. Deze aanwijzing betreft zowel de complementaire als de niet-complementaire categorieën met een asterisk.

In de omschrijvingen van de gevaarlijke afvalstoffen in de lijst komen vier varianten voor.

In de eerste plaats is er de omschrijving van een afvalstof zonder verwijzing naar een gevaarlijke stof of gevaarlijke stoffen.

In de tweede plaats de omschrijving waarin een verwijzing plaats vindt naar één of meerdere specifieke

gevaarlijke stoffen die in deze afvalstof voorkomen en die geen complementaire categorie kent.

In de derde variant maakt 'die gevaarlijke stoffen bevatten' of een gelijksoortige aanduiding deel uit van de omschrijving. Deze omschrijving kent altijd een direct daarop volgende niet-gevaarlijke complementaire categorie.

De vierde variant bestaat uit de combinatie van twee of meer omschrijvingen met een verwijzing naar een specifieke gevaarlijke stof die de afvalstof bevat, waarbij de complementaire categorie wordt gevormd door de categorie 'niet elders genoemd afval' (code 99). Deze variant komt slechts in enkele gevallen voor. In de samen met deze regeling in de Staatscourant gepubliceerde lijst is het complementair zijn van een categorie verduidelijkt door bij iedere complementaire categorie tussen de code en de omschrijving van de afvalstof in een aparte kolom een 'c' te plaatsen. In dezelfde kolom is door het aanbrengen van een omlijnd kader aangegeven welke complementaire categorieën bij elkaar horen.

Bij de eerste twee varianten is de omschreven afvalstof per definitie gevaarlijk afval en is onderzoek naar de samenstelling van de afvalstof niet nodig. Bij de samenstelling van de lijst is aan de hand van de door de Commissie vastgestelde criteria bepaald of de afvalstoffen een of meer van de in Bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad betreffende gevaarlijke afvalstoffen genoemde eigenschappen bezitten. Bij de derde en vierde variant is sprake van complementaire categorieën en is wel onderzoek nodig naar de samenstelling om te bepalen of de afvalstof tot de gevaarlijke dan wel de niet-gevaarlijke complementaire categorie behoort.

In de lijst zijn afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen veelal aangeduid met vermelding van de oorsprong ervan. In de uitspraak in de zaak C-318/98 heeft het Hof van Justitie, onder verwijzing naar de tweeledige definitie van gevaarlijke afvalstof in Richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad betreffende gevaarlijke afvalstoffen, gesteld dat de vaststelling van de oorsprong van een afvalstof geen noodzakelijke voorwaarde is om deze in een concreet geval als gevaarlijk aan te merken. Beslissend

is of de afvalstof een of meer van de gevaarseigenschappen bezit. Ook wanneer de herkomst van een afvalstof niet kan worden vastgesteld en ook de fysische eigenschappen van de afvalstof onvoldoende houvast bieden, en het daarom niet mogelijk is aan de hand van de lijst te bepalen welke code van toepassing is, is er sprake van een gevaarlijke afvalstof wanneer wordt aangetoond dat deze aan de criteria van artikel 4 voldoet. Het oordeel van het Hof is tot uitdrukking gebracht in het tweede lid.

Artikel 4

Dit artikel bevat de door de Europese Commissie vastgestelde criteria die moeten worden toegepast om te bepalen of een afvalstof een van de gevaarseigenschappen als bedoeld in Bijlage III van de Richtlijn gevaarlijke afvalstoffen bezit. De criteria behoeven alleen te worden toegepast indien een afvalstof in de lijst in complementaire categorieën is ingedeeld, bij de toetsing in het kader van een afwijklingsverklaring of indien het tweede lid van artikel 3 toepassing vindt.

Bij de gevaarsclassificatie op grond van de stoffenrichtlijn en preparatenrichtlijn is uitgegaan van het volgende.

Gevaarlijke stoffen zijn zuivere stoffen die op grond van de criteria, vermeld in de stoffenrichtlijn, als gevaarlijk worden beschouwd voor de gezondheid van de mens, voor het milieu, of op grond van fysisch chemische eigenschappen gevaren met zich mee brengen. Een groot aantal stoffen, opgenomen in bijlage I bij de stoffenrichtlijn is door experts binnen de Europese Unie beoordeeld op hun gevaren. De aard van het gevaar wordt uitgedrukt in waarschuwings- of risicozinnen, de zogenaamde R-zinnen (bijvoorbeeld R 37 irriterend voor de ademhalingswegen, R 10 ontvlambaar). Dit noemt men ook wel de gevaarsclassificatie van een stof. In richtlijn nr. 92/32/EEG van de Raad van 30 april 1992 tot zevende wijziging van de stoffenrichtlijn (PbEG L 154) is ter vervanging van de term 'teratogeen' de term 'vergiftig voor de voortplanting' ingevoerd. Deze term heeft een exactere definitie, maar beslaat hetzelfde begrip en komt derhalve overeen met punt H 10 in bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG.

Een aantal R-zinnen is gekoppeld aan de gevaarseigenschappen van bijlage III bij de richtlijn betreffende gevaarlijke afvalstoffen. Tegelijkertijd heeft de Commissie de concentratiegrenswaarde (uitgedrukt in gewichtsprocenten) waarboven een preparaat (een afvalstof is vaak een preparaat) conform de preparatenrichtlijn als gevaarlijk wordt geclassificeerd, in verband gebracht met de gevaarsclassificatie door middel van de geselecteerde R-zinnen. Aan dit complex van criteria dienen afvalstoffen, die op de lijst in complementaire categorieën zijn opgenomen, te worden getoetst om vast te stellen of de afvalstof gevaarlijk is.

Door gebruik te maken van de in artikel 4 van de regeling gegeven criteria wordt de vertaalslag gemaakt van de gevaarsclassificatie van zuivere stoffen en preparaten naar de gevaarsclassificatie van een afvalstof.

De preparatenrichtlijn is overigens expliciet niet direct van toepassing op afvalstoffen. De Commissie heeft daarom op basis van beide richtlijnen criteria geformuleerd, die gehanteerd moeten worden bij het maken van het onderscheid tussen gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen. Daarbij heeft de Commissie rekening gehouden met het feit dat afvalstoffen ontstaan aan het einde van de levenscyclus van stoffen en preparaten, alsmede met het feit dat met afvalstoffen bij de verwijdering daarvan behoedzamer wordt omgesprongen dan met gewone stoffen. Deze criteria zijn wel gebaseerd op de richtlijnen, maar ze zijn deels niet identiek aan de criteria van de richtlijnen. Vandaar dat in voetnoot 6 van de Commissiebeschikking wordt opgemerkt dat de concentratiegrenzen zijn 'ontleend' aan richtlijn nr. 88/379/EEG en latere wijzigingen daarvan.

In het algemeen zullen de geformuleerde criteria volstaan voor de indeling van de afvalstoffen. Indien de criteria niet toereikend zijn, moet worden teruggegrepen op het uitgebreidere classificatiesysteem van de stoffen- en de preparatenrichtlijn. De bedoeling is immers om de systemen voor de indeling in gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen te harmoniseren met het bestaande systeem voor de indeling in gevaarlijke en niet-gevaarlijke stoffen en preparaten.

De toepassing van artikel 4 van de regeling en van de stoffenrichtlijn en

van de preparatenrichtlijn kan in de praktijk als gevolg van mogelijke interpretatieverschillen en de beperkte toegankelijkheid van de omvangrijke Europese regelgeving en classificatiegegevens op problemen stuiten.

Daarom is een handreiking opgesteld, die de toepassing van artikel 4 van de regeling concretiseert voor veel in afvalstoffen voorkomende gevaarlijke stoffen (Handreiking Europese afvalstoffenlijst, uitgave ministerie van VROM, september 2001).

In de Europese afvalstoffenlijst wordt met een voetnoot (behorend bij categorie 13 01 01*) aangegeven dat PCB's gedefinieerd worden als in Richtlijn nr. 69/59/EG van de Raad van de Europese Unie betreffende de verwijdering van polychloorbifenylen en polychloorterfenylen (PbEG L 42). Er wordt daarbij een concentratiegrenswaarde van 50 ppm PCB-totaal (olie: 50 mg/l, vaste stof: 50 mg/kg) aangehouden. Deze waarde geldt voor alle PCB's in de lijst.

derde en vierde lid

In deze leden is de zogenaamde antimengclausule uit het Baga opgenomen. Bij de bepaling van concentraties van stoffen in afvalstoffen dienen de gevolgen van verdamping van gevaarlijke stoffen, en van verdunning, vermenging of uitloging van de afvalstoffen buiten beschouwing te worden gelaten tenzij deze handelingen expliciet zijn vergund (artikel 8.1 van de Wet milieubeheer) dan wel daartoe ontheffing is verleend (artikel 10.54 jo 10.63 van de Wet milieubeheer). De ratio van de bepaling is te voorkomen dat door de beschreven handelingen de afvalstof zodanig wordt gemanipuleerd dat deze onder de concentratiewaarden van artikel 4, tweede lid, komt.

Artikel 5

In dit artikel zijn de in Nederland gebruikelijke en geaccepteerde normen voor monsterneming, monster Voorbehandeling en analyse van afvalstoffen opgenomen. Deze normen dienen in voorkomende gevallen te worden gehanteerd bij de bepaling van concentraties van stoffen. Het betreft zowel door het Nederlandse normalisatie instituut uitgegeven normen en voornormen als namens de Europese Commissie uitgegeven normen die door het Nederlandse normalisatie-instituut zijn overgenomen

als Nederlandse norm. Deze normen zijn genotificeerd ingevolge richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). Zodra evaluatie of andere ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven zal de opsomming van te hanteren normen worden geactualiseerd.

In bijlage III van richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1999 betreffende gevaarlijke afvalstoffen wordt verwezen naar de bijlage V en VI van de Stoffenrichtlijn. In Annex V worden wettelijk bindende testmethoden genoemd ter bepaling van specifieke eigenschappen van een stof. In Annex VI van de Stoffenrichtlijn zijn testmethoden opgenomen die ten doel hebben specifieke inhoud te geven aan de in Bijlage III van de Richtlijn gevaarlijke afvalstoffen genoemde definities. In Annex VI zijn criteria gegeven aangaande de toekenning van gevaarlijke eigenschappen aan de hand van testresultaten. De Preparatenrichtlijn geeft middels rekenregels aan hoe de R-zinnen van afzonderlijke stoffen doorberekend moeten worden voor mengsels die deze stoffen bevatten. Per R-zin worden in de Preparatenrichtlijn concentratiegrenzen gegeven waarboven de R-zin ook op het mengsel van toepassing is. Deze rekenregels zijn niet van toepassing voor fysisch chemische eigenschappen. Hierbij moeten specifieke bepalingen voor het mengsel worden uitgevoerd. In artikel 4 van de Regeling zijn voor de gevaarseigenschappen H3 tot en met H8, H10 en H11 concentratiegrenswaarden opgenomen met betrekking tot één of het totaal van meerdere stoffen. Bij de indeling van afvalstoffen dienen de concentratiegrenswaarden uit de Regeling gehanteerd te worden.

De bepalingen uit het Raga met betrekking tot de vlampuntbepaling, de methode voor het bepalen van de ontvlambaarheid van vaste stoffen en de methode om de ontvlambaarheid van stoffen en preparaten te bepalen die bij aanraking met water of vochti-

ge lucht, licht ontvlambare gassen in een gevaarlijke hoeveelheid ontwikkelen zijn niet overgenomen. De Stoffenrichtlijn bevat in Annex V de testmethoden ter bepaling van een groot aantal fysisch-chemische eigenschappen zoals (voor zover hier van belang):

Deel A: METHODEN TER BEPALING VAN DE FYSISCH-CHEMISCHE EIGENSCHAPPEN

A.9.	Vlampunt	92/69/EEG (17e aanpassing)
A.10.	Ontvlambaarheid (vaste stoffen)	92/69/EEG (17e aanpassing)
A.11.	Ontvlambaarheid (gassen)	92/69/EEG (17e aanpassing)
A.12.	Ontvlambaarheid (contact met water)	92/69/EEG (17e aanpassing)

Een belangrijke indicatie dat de voorschriften van artikel 5 op een goede en zorgvuldige wijze worden uitgevoerd is, wanneer de beoordeling geschiedt door een onderzoeksinstantie die voor de monsterneming, de voorbehandeling en het meten en berekenen is erkend door de Stichting voor de Erkenning van Laboratoria (Sterlab) of door een andere accreditatie-instelling op basis van NEN-EN-ISO 17025: uitgave 2000.

Voor de monsternamerequentie van afvalstoffen zal worden onderzocht of aansluiting bij bestaande beoordelingsystemen mogelijk is, wanneer die afvalstoffen worden toegepast onder het Bouwstoffenbesluit. Met de branche zal overleg worden gevoerd over de uitwerking daarvan.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat bij de beoordeling van een afvalstof naar aanleiding van een verzoek tot het verlenen van een afwijkingsverklaring als bedoeld in artikel 1.1, tiende lid, de criteria, bedoeld in artikel 4, en de normen voor bemonstering, voorbehandeling en analyse, bedoeld in artikel 5, van overeenkomstige toepassing zijn. Deze bepaling garandeert dat het vaststellen of een (specifieke) afvalstof als gevaarlijk of niet-gevaarlijk moet worden gekwalificeerd op een eenduidige wijze geschiedt. Voor een nadere uiteenzetting over de afwijkingsverklaring zie onderdeel 4 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 9

A
Artikel 1, eerste lid, van de Regeling samenstelling, indeling, verpakking en etikettering van bestrijdingsmiddelen definieert thans klein chemisch afval als: afvalstoffen die in kleine hoeveelheden

den vrijkomen en die in de Regeling Europese afvalstoffenlijst als gevaarlijke afvalstoffen worden aangewezen, alsmede de daarmee naar aard en samenstelling vergelijkbare huishoudelijke afvalstoffen. Deze laatste toevoeging heeft tot gevolg, dat de naar aard en samenstelling vergelijkbare huishou-

delijke afvalstoffen – die voorheen expliciet niet werden aangewezen als gevaarlijk afval als gevolg van artikel 4, eerste lid van het Baga, en die thans in de Europese lijst van afvalstoffen ook niet zijn aangewezen als gevaarlijk afval – wat betreft de werking van de regeling samenstelling, indeling, verpakking en etikettering van bestrijdingsmiddelen onder het begrip ‘klein chemisch afval’ worden gebracht.

B

De verplichting ex artikel 8a, eerste lid, om op de verpakking van bestrijdingsmiddelen die voor huishoudelijk gebruik bestemd zijn, het kca-logo aan te brengen, geldt niet voor de producten die in de afvalfase ingevolge de regeling Europese afvalstoffenlijst niet zijn aangewezen als gevaarlijk afval.

Artikel 10

De verwijzing naar het Raga ter bepaling van het gehalte aan PCB's is vervangen door de Europese norm EN 12766-1: uitgave 2000. Hierbij is aansluiting gezocht bij de voorgeschreven analyse methode ter bepaling van het PCB-gehalte in artikel 5 van deze regeling.

Artikel 11

Op het moment van inwerkingtreding van de regelgeving inzake de Europese afvalstoffenlijst zal een deel van de bestaande vergunningen nog niet aan de nieuwe regelgeving zijn aangepast. Toepassing van het gewijzigde begrip ‘gevaarlijke afvalstoffen’ kan er in die gevallen toe leiden dat de vergunning niet geheel toereikend is voor het voortzetten van de bestaande activiteiten. Daardoor zou een belemmering kunnen ontstaan voor de exploitatie van de desbetreffende inrichtingen en

de continuïteit van het afvalbeheer. Teneinde die effecten te voorkomen, is in een beperkte vorm van overgangsrecht voorzien. Het overgangsrecht bewerkstelligt dat voor bestaande vergunningen, voor wat betreft het onderscheid gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen, tijdelijk nog het oude recht van toepassing is. Het overgangsrecht komt daarmee tegemoet aan het vertrouwen van de vergunninghouder en derden (bijvoorbeeld degene die afvalstoffen aan hem afgeeft) dat wanneer de voorschriften van de verleende vergunning worden nageleefd, in beginsel aan de geldende eisen wordt voldaan. Het overgangsrecht draagt derhalve gedurende de periode waarin deze vergunningen zullen worden aangepast, zorg voor continuïteit en rechtszekerheid.

Het overgangsrecht is erop gericht de bestaande vergunningen zo spoedig mogelijk aan de Europese afvalstoffenlijst aan te passen. Het overgangsrecht is daarom niet zonder meer van toepassing. In de Regeling Europese afvalstoffenlijst is als voorwaarde opgenomen dat het bevoegd gezag voor het tijdstip van inwerkingtreding van de regeling, van het voornemen tot ambtshalve aanpassing aan de Europese afvalstoffenlijst een kennisgeving als bedoeld in artikel 3:30 van de Algemene wet bestuursrecht heeft gedaan of van de vergunninghouder een aanvraag voor de aanpassing aan de Europese afvalstoffenlijst heeft ont-

vangen. Indien als gevolg van de nieuwe regelgeving een ander orgaan dan voorheen bevoegd gezag wordt, is het overgangsrecht van toepassing indien binnen vier weken na de inwerkingtreding van de regeling aan een van beide voorwaarden is voldaan. De betrokken bestuursorganen zijn daarvan reeds in een vroeg stadium op de hoogte gesteld.

Uitsluitend indien aan een van beide voorwaarden is voldaan, is tot 1 januari 2003 of indien voor die datum de aanpassing is verwezenlijkt, tot het moment waarop de wijziging in werking treedt, het oude recht van toepassing. Het overgangsrecht heeft derhalve een beperkte strekking en is erop gericht de feitelijke conformiteit met de Europese afvalstoffenlijst te bespoedigen. Door op deze wijze invulling te geven aan het overgangsrecht, wordt getracht de continuïteit van het afvalbeheer en het nuttig effect van de communautaire beschikkingen zo veel mogelijk te waarborgen en te bevorderen.

Uiteraard geldt dat het overgangsrecht niet mag leiden tot met het EG-recht strijdige handelsbelemmeringen. Naar verwachting zullen er door het overgangsrecht geen wezenlijke concurrentievoordelen of -nadelen ontstaan. Daarbij kan erop worden gewezen dat de beschikkingen inzake de Europese afvalstoffenlijst niet beogen om particulareren rechtstreeks rechten toe te kennen of verplichtingen op te leggen. Voorzover er desalniettemin anderszins

rechtstreeks uit de toepassing van het overgangsrecht handelsbelemmeringen zouden voortvloeien, zullen deze vanwege de kortstondige gelding van het overgangsrecht, beperkt zijn.

Wellicht ten overvloede kan erop worden gewezen dat voor gevallen waarin als gevolg van de inwerkingtreding van deze regeling voor een inrichting een vergunningplicht ontstaat, artikel 8.21 van de Wet milieubeheer in een overgangsregeling voorziet.

Artikel 12

De regeling zal tegelijk met de relevante onderdelen van de wet van 21 juni 2001 tot wijziging van de Wet milieubeheer (structuur beheer afvalstoffen) (Stb. 346) in werking treden. De voorgenomen datum van inwerkingtreding is 1 mei 2002. Op die datum zullen tevens het Besluit van tot intrekking van het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen en wijziging van enkele besluiten in verband met de invoering van de Europese afvalstoffenlijst en de Regeling afgewerkte olie in werking treden.

*De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J.P. Pronk.*